

ПАРФЕНЕНКО В.О.

студент 4-го курсу відділення «Правознавство» ВСП «Новокаховський агротехнологічний коледж ТДАТУ»,
м. Нова Каховка

ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ В АСПЕКТІ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ПОКАРАННЯ

Актуальність визначеної теми полягає у розкритті недоліків діючого законодавства, щодо злочинів за які встановлено покарання у вигляді позбавлення волі, та висвітленні наслідків такого покарання, а саме виправлення засуджених осіб.

Метою роботи є дослідження впливу на особу такого виду покарання як позбавлення волі.

Покарання — це захід державного примусу, який застосовується тільки до особи, яка вчинила злочин. Воно призначається тільки судом, який виносить вирок від імені держави. Ніякі інші органи держави не можуть розглядати кримінальні справи й призначати покарання.

Мета покарання — це кінцевий результат, якого бажає досягнути держава в ході застосування судом до особи такого особливого заходу державного примусу, яким є кримінальне покарання.

Цілі покарання (або складові мети покарання) становлять:

- а) кара;
- б) виправлення засудженого;
- в) запобігання вчиненню нових злочинів з боку засудженого (спеціальна превенція);
- г) запобігання вчиненню злочинів з боку інших осіб (загальна превенція).

Мета виправлення засудженого полягає у тому, щоб, впливаючи на нього під час виконання призначеного судом покарання, так змінити його особистість, аби перетворити злочинця на безпечну й нешкідливу для суспільства особу, хоча б і шляхом засвоєння ним неминучості відбування більш тяжкого покарання за вчинення нового злочину.

У межах системи покарань види покарань класифікуються за різними ознаками. На практиці види покарання часто поділяють:

За зв'язком з ізоляцією від суспільства покарання поділяються на:

- а) пов'язані з ізоляцією від суспільства;
- б) не пов'язані з ізоляцією від суспільства.

До перших відносяться арешт, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, позбавлення волі на певний строк, довічне позбавлення волі. До других відносяться всі інші види покарання.

Станом на 1 лютого 2014 року в Україні 98 162 особи відбувають покарання у виді позбавлення волі у виправних і виховних колоніях (а також перебувають у лікувальних закладах при цих установах). З них знаходяться в колоніях:

- мінімального рівня безпеки — 6567 осіб;
- середнього рівня безпеки — 71 708 осіб;
- максимального рівня безпеки — 4272 особи;
- для тримання жінок — 5533 особи;
- в спеціалізованих лікувальних закладах — 2771 особа;
- в лікувальних закладах при виправних колоніях та слідчих ізоляторах — 2173 осіб.

У виховних колоніях відбуває покарання 871 особа.

Серед цих засуджених 11 600 осіб відбувають покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 10 років. В професійно-технічних навчальних закладах при установах відбування покарання навчаються майже 8,5 тисяч засуджених. В загальноосвітніх навчальних закладах — 13 100. Протягом 2013 року 11,5 тисяч засуджених завершили навчання, отримали робітничу професію.

Станом на 1 лютого 2014 року найбільше осіб засуджено за корисливі злочини проти приватної власності — грабіж, розбій, вимагання (ст. 186, 187, 189 КК — 25 600 осіб); на другому місці знаходиться кількість засуджених за «наркотичні» злочини та інші злочини проти життя і здоров'я населення (XIII розділ Кримінального кодексу — 19 100 осіб); далі — засуджені за умисне вбивство (ст. 115 — 15 500 осіб, з них 7 900 осіб — умисне кваліфіковане вбивство); 8 800 осіб відбувають покарання за умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121), 2 300 осіб — за зґвалтування (152 стаття); 28 осіб відбувають покарання за захоплення заручників (стаття 147).

Виходячи зі статистичних даних узятих за 2012 та 2013 роки стосовно засуджених осіб, які після звільнення з виправно-трудоустанов на постійне місце проживання до Каховського району та м. Каховки Херсонської області можна зробити висновок, що у 2012 році звільнено з місць позбавлення волі 86 осіб, з яких 77 неодноразово судимі, що складає 89,5%, а у 2013 році звільнено з місць позбавлення волі 98 осіб, з яких 79 осіб неодноразово судимі, що складає 80,6%.

З таких показників можна побачити, що покарання яке пов'язано з ізоляцією від суспільства не виконує головне завдання, яке направлене на ресоціалізацію та виправлення засуджених осіб.

Після відбуття покарання 13% від звільнених у 2012 році мають хворобу туберкульоз, у 2013 році цей показник складає 9,2% та звільнено від відбування покарання 2 особи які мають тяжку хворобу яка перешкоджає подальшому відбуванню покарання. Ці засуджені які звільнені з місць позбавлення волі та мають хворобу на туберкульоз, не завжди дотримуються правил попередження та розповсюдження хвороби, що небезпечно до оточуючих.

За 2012 та 2013 роки було встановлено адміністративний нагляд за звільненими особами, а саме 18 осіб, що складає 21% від звільнених та 25 осіб, що складає 25% відповідно. Згідно ЗУ «Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі» адміністративному нагляду підлягають особи які були засуджені за злочини у сфері обігу наркотичних засобів та ті під час відбування покарання яких поведінка свідчила, що вони вперто не бажають стати на шлях виправлення і залишаються небезпечними для суспільства.

Ці данні свідчать про те, що покарання у вигляді позбавлення волі не перевиховує осіб які вчинили злочини, а лише виконує карну функцію що до них.

Список використаних джерел:

1. Конституція України.
2. Кримінальний кодекс України. Науково – практичний коментар/ За загальною редакцією академіка Академії правових наук України, професора В.В. Сташиса. – Х.: Одіссей, 2007. – 1181 с.

3. Кримінально-виконавчий кодекс України: Науково-практичний коментар / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець; За заг. ред. А. Х. Степанюка. — Харків: Одиссей, 2005. — 560 с.
4. Ю.М.Дьомін, С.О.Юлдашев. Кримінальне право України. Навчальний посібник.— К.:2005. — 331 с.
5. Кримінальне право України. Загальна частина/ За ред. В.В.Сташиса, В.Я.Тація. — К.: Юрінком Інтер, 2007. — 612 с.
6. Кримінально-виконавче право України: Підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / За ред. проф. А. Х. Степанюка. — Харків: Право, 2005. — 256 с.
7. Данні з сайту Державної пенітенціарної служби України.
<http://www.kvs.gov.ua/peniten/control/main/uk/publish/article/628075>.
8. Андрій Дуда. По той бік колючого дроту: правозахисники констатують погіршення ситуації в українських тюрмах. <http://tyzhden.ua/Society/41229>
9. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник / П. Л. Фріс. - [2-ге вид., доп. і перероб.] - К.: Атіка, 2009. - 512 с.
10. Хряпінський П. В. Кримінальне право України: Загальна частина: Навч. посіб. / П. В. Хряпінський. - Суми: Университетская книга, 2009. - 687 с.
11. Кримінальне право України: Особлива частина: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [Ю. В. Баулін та ін.]; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація; М-во освіти і науки України, Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. - 4-те вид., пере-робл. і допов. - Х.: Право, 2010. - 605 с.
12. Кримінальне право України: Практикум: навч. посібник / П. П. Андрушко, С. Д. Шапченко, С. С. Яценко, П. С. Берзін та ін.; за ред. С. С. Яценка. - [3-тє вид., перероб. і доповн.]. - К.: Алерта; КНТ; Центр учб. літ-ри, 2010. - 640 с.
13. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002-2010)